

könyvtárak gondjait szaporítja. A fenntartók által végzett közvetlen könyvvásárlás sem szerencsés, pedig e gyakorlat, ha nem is általános, de előfordul.

Persze a könyvtároson is múlik, miként alakul az élő és holt betűk aránya. Az állománygondozást sem lehet önmagában szemlélni, az olvasószolgálati munka minőségéről, a könyvismeret fejlesztéséről is gondoskodnunk kell a hálózati-módszertani munka során. A községi könyvtárak gondozása ma is sokrétű, tudatosságot és kitartást kívánó feladat, melyhez szakismerettel és hivatástudattal rendelkező könyvtárosok kelleneek.

Orosz Bertalanné

Az Egri Megyei Könyvtár igazgatója

a lapokban olvastuk

Realisták vagyunk, vagy álmodozók?

Zánkán még tavaly ősszel belecöp-pentem egy érdekes elemzésbe, mely a községi könyvtár munkáját vette számba. A tanács vb ülésén szóba került az épületfelújítás gondolja, a könyv szerepe és lehetősége az életmód alakításában. Az élénk vitában központi helyet foglalt el a szabad idő meg a könyv együvé tartozása. Ilyeneket mondtak: „Nekünk nem mindegy, hol és hogyan töltik szabad idejüket az emberek... Az életmód megváltoztatásában legyen segítő a könyvtár... A gazdaságvezetők hassanak oda, hogy dolgozóik olvassanak. Az értelmiségnek, a pedagógusoknak döntő szerepük van mindebben... Jó lenne egymás mellett látni a presszók, kocsmák forgalmát, valamint a könyvtárét.”

A hozzászólásokat hallgatva úgy éreztem: mintha egy kicsit több szerepet tulajdonítanánk a könyvnek az életmód egészén belül, mint amennyi van. A könyv és ember viszonyát kissé romantikusan szemléljük, s a szabadidő-felhasználás eddigi tapasztalatait (miszerint az emberek nem olvasással töltik elsősorban!) feledve, úgy képzeljük, hogy az ötnapos munkahét nyomán megugrik az olvasási grafikon.

Nem hiszek ebben. A könyv kitartó útítársa az értelmes embernek, de valójában teljes életünk kisebbik részét jelenti: elfér a kabátzsebben.

Könyvtár és füstje

Valaki azt mondta: ahhoz, hogy haszon az életmódra — jó könyvtár kell! Kellemes, világos, fűthető.

A községi tanács éppen abban az időben (szeptemberben) cipelte a félbeszakadt épületfelújítás nyúgét. A tanácsel-

nök így mondta: a várpalotai TÖVALL fölvonult, örültünk, de a munka elhúzó-dott, aggódni kezdtünk... az épület beázott, kár keletkezett, aztán tető alá hozták, s visszavonultak. Új vállalkozó után futkosunk, ígéret van... Bízunk benne. Sajnos, kiszolgáltatottak vagyunk.

Nemrég elmondta *Geiszler Józsefné*, a zánkai könyvtárvezető, hogy október végén fejeződött be a könyvtár felújítás. A kéményt rendbe tették, mindent kijavítottak, különösen szép a faburkolatú mennyezet. Bővült a helyiség kölcsönzőtere. A bútorzat? A jövő évben szeretnék kicserélni.

Lám, mennyi nyűg, mennyi gond, amíg a könyv eljut az olvasóhoz. *És nem „füstjével”, hanem tüzével fogadja embereit a könyvtár.*

Highy hasson!...

A körzeti könyvtár állománya mintegy 25 ezer kötet, évente csaknem ezer kötettel gyarapodik. Zánkáról hét falu kapja a könyveket, Balatoncsicsó, Balatonszepezd, Monoszló, Szentantalfa, Szentjakabfa, Óbudavár és Tagyon. A falvak többségében kisebb-nagyobb kölcsönzőhelyek vannak. 1980-ban mintegy 16 ezer látogatója volt a körzet könyvtárainak, a kölcsönzött kötetek száma meghaladta a 40 ezret, vagyis ötezerrel több, mint 1976-ban. Jó adat, hogy az 1258 beiratkozott olvasóból 437 fő fizikai dolgozó.

Sokat beszéltek a vb-ülésen arról, hogyan lehetne növelni a könyvtár hatékonyságát. Ami jó: *az óvodás kortól kézhez juttatja köteteit, az iskolában szintén szervezett lehetőségek vannak a könyvszeretet éltetésére. És azután?*

Egyik hozzászóló megjegyezte: az általános iskola befejezése után miért olvasnak jóval kevesebben és kevesebbet az emberek?

Miért? Azért, mert dolgoznak. Mert létük megalapozására fordítják erejüket, idejüket. Na és a kocsmázás, a diszkózás, az olcsó szórakozás? Erre van idő? Mondhatjuk, azok is egyféle kikapcsolódást jelentenek. *Lehet ugyan befolyásolni, jó irányba terelni a szórakozásokat, de hosszú, szívós munka.* És az eredménye kétes.

Maradjunk inkább konkrét kérdéseknél, mint például a szocialista brigádok művelődése. Megemlégték: pár évig itt jól működött a brigádvezetők klubja. Az utóbbi időben a könyvtár hiába hívta rendezvényeire. Miért?...

A felelet másféle megközelítésből következethető. „Úgy álmodtuk még régen — mondta az egyik hozzászóló —, hogy a csicsói tsz-központban egy tágas helyiségben berendezzük a könyvtárt, közel a szakemberekhez. S most van egy zsebkendőnyi hely, ahol az elmúlt télen fűtés sem volt!” Lám, a jó helyiségből kikopott a könyvtár, fontosabb dolognak kellett a terem.

Nos, találgassuk a feleletet a „miértre”. Mindig vannak az életben „fontosabb” dolgok, kinek ez, kinek az. Szemlélet kérdése. Személyiség meg életvitel kérdése.

Könyvtár, galériával

Olvasók és olvasnivalók

Fasimon Jánosné, a Szendrői Nagyközségi Tanács elnökhelyettese majdhogynem kézlegyintéssel intézte el a választ. Végül is nem nagy dolog; „takarítani” úgyis kellett volna már a könyvtárat, így hát az ésszerűség is azt diktálta: a festéssel, mázolóssal egy időben essenek túl a felújításon is. Merthogy a könyvek már sehogyan sem fértek el, s nemcsak a könyvek voltak szűkösnek, az olvasók is, s bizony alaposan össze kellett szorulni egy-egy csoportos gyerekfoglalkozáson...

Slezsák Imre, az Edelényi Járási Nagyközségi Könyvtár igazgatója beszélt először a szendrői könyvtár felújításáról. Jó példaként említette, két dolgra is. Egyrészt, hogy megadott alapterületen is lehet bővíteni, másrészt, hogy ésszerűen csoportosítva a gazdasági lehetőségeket, rangsorolva a feladatokat, a könyvtárügyben is lehet előbbre lépni. Csak akarni kell.

Erre mondta az elnökhelyettes, hogy nem

A jobbítás mértéke

Élénk vitában elemezték a könyvtár dolgait a tanácsházán. Sok kritikus észrevétel hangzott el, keresve a jobbítás útjait-módjait. Egyszer aztán közbeszólt egy „realista” ember: miért vagyunk elégedetlenek, amikor a zánkai körzetben a könyvtári olvasottság 12 százalékkal jobb a járási átlagnál?! (Hozzáteszem: s ezen felül hány ember olvas, aki nem a könyvtárból, hanem saját gyűjteményéből „kölcsonöz”. A könyv és ember kapcsolatában ezzel is számolni kéne.)

Az elemzés egészéből a könyvtár alapvető közművelődési szerepe, embermáláló hatása (s az ezzel kapcsolatos megannyi tennivaló) kerekedett ki. Volt, aki a könyvtárosok rátermettségét hangsúlyozta, volt, aki egy-két falusi fiókkönyvtár tiszteletdíjas vezetőjét elmarasztalta. Az ideális könyvtáros kiválasztásáról szólva, mint súlyos kő csapott álmodásunkba az alábbi megjegyzés: *A Balaton-parton egy jó nap szám annyi, amennyit a tiszteletdíjas könyvtáros kap egy hónapra.* Mit kérhetünk ezért tőle?

Lám, a kívánt és a valóság így játszik át egymásba, mértéket szabva a könyvtári munka mindennapjainak.

Balogh Ödön
Napló, Veszprém

nagy dolog. A tanács testülete osztott, szorozott, mérlegelt, s végül úgy döntött, a könyvtár semmiképpen sem maradhat a régi állapotában. Mert igaz ugyan, hogy az óvoda már megérett a külső tatarozásra, de belül korszerű, jól lehet benne dolgozni. A külső tatarozás még várhat. De a könyvtár, amelyik tizenöt éve még a járás büszkesége volt, már nagyon leromlott. A külső körülmények a tartalmi munkát akadályozták. Szóval: előbb-utóbb sort kellett keríteni a felújításra is, s olcsóbb, ha egyszerre teszik. Akkor a könyvtárnak sem kell kétszer bezárnia, költözködni. Mert egy-egy bezárás, költözködés — de ezt már a könyvtár vezetője, Kántor Lászlóné mondta — mindig visszaveti az olvasási kedvet.

... a nagyközség minden negyedik lakója beiratkozott olvasója a könyvtárnak. Különösen jeleskednek az iskolások, az elmúlt év végén 473-an hozták-vitték közülük a könyveket. S — mondta Kántor